Ποταμοί

Κριζρεσλίνος Έβρος. Τούντζα.

Captain Adolphus Slade:
Travels in Turkey & Greece
το 1829
London 1854
Σ. 464-5

Μετά δέκα ημέρας, διήλθον ευχαρίστως (εν Αδριανουπόλει) αποχαιρέτισα τους φιλοξενούντας με, όπως μεταβώ εις ~~Αίνον~~, επί Ελληνικού πλοίου, το οπ. ήλθεν εκ Σμύρνης με φορτία.
Επεβιβάσθην εις το Τελωνείον επί της Toondja, ή μετά ½ μίλλια εισήλθομεν εις την Μαρίτσαν.
Επί της εκβολής (της Toondja), υπό ωραία δένδρα, Οθωμανοί διεσκέδαζον επί ταπήτων, εξηπλωμένοι επί της χλόης, άνθρωποι διακεκριμένοι, όπως ηδύνατό τις να κρίνη από τας πλουσίας ενδυμασίας παραδεκαμένους, οι οπ. έφερον πλουσίως εις ... αναγωγήν ή από την ωραιότητα των ίππων, οι οπ. ευρίσκοντο εις τινα απόστασιν.
Εχάρην, ότι δεν εβράδυνα την αναχώρησίν μου, καθότι ούτε πολλάκις ~~ήδη ώχρα~~ το νερό είχε ήδη τόσον ολιγοστεύσει, ώστε ευρίσκομεν τα βαθή συχνά κατά τα 10 πρώτα μίλλια, τόσον ηνάγκασε τον ναυτικόν μας να εξέρχεται.
Ο πλους, πανταχού, καθίσταται δυσχερής εκ της συναθροίσεως της άμμου, ώστε ή τα μικρότερα των πλοίων αναγκάζονται να παραλαμβάνουν πλοηγόν (πιλότος).
Έτι περισσότερον ο πλους εμποδίζεται υπό εμποδίων (hedges) τοποθετημένων διαγωνίως, όπως οδηγούν το ρεύμα εις τους μύλους επί της όχθης.
Κατά συνέπειαν τα πλοία δεν δύνανται να πλέωσι την νύκτα.
Αι όχθαι κατά τα πρώτα έξ μίλλια ήσαν ροδισμέναι με willows, αφού όμως διήλθομεν το Tartar Keuy, μικρόν χωρίον, ήσαν ομαλαί (flat) ή ουδέν το ενδιαφέρον έχουσαι.
Κατά την ~~α~~ οδόν ερρίψαμεν την άγκυραν μας (boat-hook) εις την όχθην, ή διενυκτερεύσαμεν εκεί.
Ενώ απέβαινεν ευτυχέστατον, ο ναυτικός, όστις επροθυμοποιήθη το κονιάκ μου επί ~~της~~ ~~κα~~ κινητικώς χλόης, με διεσκέδαζε τραγουδών.
Ενωρίς την επομένην πρωΐαν εφθάσαμεν το ρέμα του ρυακίου Kusildere, επί της δεξιάς όχθης της Μαρίτσας.
Καθότι ήτο πολύ αβαθές, ηναγκάσθημεν να κατακλαίωμεν εις μακράν απόστασιν, ~~και~~ εξήλθομεν του πλοίου ή επεριπατήσαμεν μέσον δενδροστοιχιών συναγωγικών εις Διδυμότειχον, το οπ. κείται επί της κωνοειδούς λόφου επί της ~~α~~ αριστεράς όχθης του ρυακίου αυτού. Επί πολλών χαρτών, το Διδυμότειχον τίθεται επί της αριστεράς όχθης της Μαρίτσας....
Την μεταμεσημβρίαν εκείνην επεβιβάσθην του πλοίου ή εξηκολούθησα το ταξίδιόν μου. Σ. 468-9 -470
Η γυμνή μονοτονία των όχθων ταχέως μετεβλήθη εις τα δεξιά εις χαράδρας, δενδροσκεπείς κωνοειδείς λόφους.
Το δε ρεύμα έτρεχε εις στενοτέραν κοίτην, ή επομένως ταχύτερον.
Η θερμότης όμως ήτο τόσον καταπιεστική, ώστε δεν έμεινα ευχαριστημένος μέχρι εσπέρας.

ακολουθεί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

= 243β

Ἔβρος.

Τότε [illegible] νὰ φάγω, καθισμένος ἐπὶ [illegible] εἰς τὸν πυθμένα τοῦ πλοίου. Εἶχε κρύο δριμὺ καὶ [illegible], μὲ ἐφαίνετο ὅλη ἡ τῆς Ἀδριανουπόλεως [illegible]. [illegible] τάδε. [illegible] ὑπὸ ξηροῦ, ἀπὸ τὴν πρύμνην ἔφθανε ἡ ὀσμὴ [illegible] καὶ ἐπειδὴ μετὰ ῥύμης [illegible] ἀέρα [illegible] τὰ [illegible] τοῦ σαραγίου.

Ὁ ἥλιος ἤδη κατῆλθε ὄπισθεν τῶν δενδροφύτων, πλησίον [illegible]. Ἐφερόμεθα, [illegible] bulbuls μᾶς ἐχαιρέτιζον, καὶ τὰ διακεχυμένα τὸ νερὸ [illegible], [illegible] [illegible] εἰς ~~τὰς~~ [illegible].

Δὲν ἔχομεν δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν ~~[illegible]~~ ταχυτέραν [illegible] ἀποδημητικὴν ὥραν.

Διήλθομεν τοῦ Σουφλίου ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης καὶ εἰς τὰς 8 προσωρμίσθημεν [illegible] διανυκτερεύσωμεν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην.

Ἐκεῖ οἱ ναῦται ἐμαγείρευσαν [illegible] διὰ τὸ βραδινόν των, ἐπειδὴ ἔκαμε κρύο, καὶ ὁ ἄνθρωπός μου παρουσίασε τσάϊ, ἔπειτα πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἐνόμιζα ὅτι ὑπῆρχε χωρίον, ἀπὸ τὰ [illegible] τοῦ [illegible], (πλησίον, διὰ τὰ δέ. Ἔχει πολὺ σεβασμόν.)

Πράγματι δὲν ἦτο μακράν. Ἦτο τὸ Daykeui. Μουσουλμανικὸν χωρίον 100 οἰκιῶν. Οἱ χωρικοὶ μὲ περιεκύκλωσαν ~~[illegible]~~ ἐν περιεργείᾳ καὶ μὲ [illegible]. Ἀνάψαμε καὶ τὰ [illegible] ἀλλὰ δὲν ἐφρόντισαν εἰς τὰς Φραγκικάς μου ἐνδυμασίας. Μοῦ ἔφεραν γάλα, μέλι, καὶ μὲ προσκάλεσαν νὰ καθίσω καὶ καπνίσω. Ἦσαν εὐειδὴς ῥάτσα. Αἱ γυναῖκες εὑρίσκοντο ἐν [illegible] [illegible], διακρινόμεναι διὰ [illegible], καὶ εἰς ὀλίγα μέρη ἤδη περισσότεραι [illegible], [illegible], ἐπειδὴ δὲν εἶχον [illegible], ποτὲ δὲν τὰς εἶχε πειράξει, διερχόμενος στρατός.

Ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖόν μου καὶ ἀπεκοιμήθην ἐπὶ τοῦ δαπέδου ~~[illegible]~~ [illegible].

Ἄς [illegible] ὅμως [illegible], ἂν ἠθέλετε [illegible] εἰς [illegible] περίπτωσιν, [illegible] προτιμήσῃ νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα εἰς βάρκαν, παρὰ νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὕπαιθρον. [illegible] τρεῖς νύκτας, τὰ δέ [illegible] εἰς τὴν Μαρίτσαν, ἀποδίδω τὸ [illegible] πυρετοῦ, ὅστις [illegible] [illegible] σχεδὸν τὴν [illegible].

Ἐνωρὶς τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Κολάνου, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης - - -

~~Ἡ Μαρίτσα~~ Πρὸ τῆς μεσημβρίας διήλθομεν τῶν Ὑψάλα, [illegible] Μουσουλμανικὸν χωρίον 800 οἰκιῶν, ἀπέχοντα δύο μίλια ~~ἀπὸ~~ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης.

Καὶ δύο ὥρας κατόπιν εὑρέθημεν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην, εἰς τὸ πλησιέστερον σημεῖον εἰς τὰ Fera. Τουρκικὴ κωμόπολις, ἀπέχουσα 2 μίλια τοῦ ποταμοῦ. - - - Σ. 472

Τὴν νύκτα διῆλθον, ὅπως καὶ τὰς λοιπὰς εἰς τὸ πλοιάριον, βραδέως προχωροῦν, διότι δὲν ὑπάρχουν ἐμπόδια (dams) καὶ ἐνωρὶς τὸ πρωΐ ἐφθάσαμεν εἰς Αἶνον.

Ἡ Μαρίτσα εἶναι πλωτὴ καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς ἰσόπεδα (flat) πλοῖα.

Καὶ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον μέχρι τὸν [illegible] τοῦ Ἰουνίου εἰς πλοιάρια φρεγατῶν (frigates launches).

Ἀμφότεραι αἱ ὄχθαι εἶναι καλῶς καλλιεργημέναι μέχρις ἀποστάσεως 15 μιλίων ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, μὲ εὐημεροῦντα χωρία, εἰς ἀποστάσεις 10 μιλλίων ἢ ὀλιγώτερον.

ἀκολουθεῖ

243γ

Σ. 475

3

Ἡ Αἶνος κεῖται ἐπὶ βραχώδους ἰσθμοῦ, σχεδὸν τόσον περικυκλοῦται ἀπὸ νερά, ὥστε [illegible] [illegible] 200 γιαρδῶν δὲν εἶναι καθαρὰ νῆσος. Εἰς χεῖρας τῶν Φράγκων ἠδύνατο νὰ [illegible] ἓν δεύτερον Γιβραλτάρ, διότι οὐδὲν τὴν ἐπιβλέπει (nothing commands it). - - -

[illegible] τὰ θεμέλια τῆς πόλεως ἀφθονοῦν ὄστρακα [illegible] καὶ εἰς τὴν ἔξω πεδιάδα ὑπάρχουν ἀξιοπαρατήρητοι βράχοι, περικυκλούμενοι εἰς βάθος ἑνὸς ποδὸς μὲ παρόμοια προϊόντα τῆς θαλάσσης.

Εἶναι ἐπόμενον φυσικὸν νὰ νομίζῃ τις, ὅτι [illegible] ἐσκεπάζοντο ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἐν ᾧ [illegible] ἡ Αἶνος ἦτο νῆσος - - -

Οἱ δὲ κάτοικοι μὲ διεβεβαίωσαν, ἐκ παραδόσεως, ὅτι διάφορα χωρία, 4 ἢ 5 μίλια εἰς τὸ ἐσωτερικόν, εὑρίσκοντο ἄλλοτε εἰς τὴν ἀκτήν.

Ἐκεῖ ἔμαθον, ὅτι ἡ Μαρίτσα σχηματίζει δέλτα.